

Falla

per Emma Segura Oms

Deien que l'any 2000 venia el declivi universal. Potser no ens ho creguérem. O tal volta, per si de cas, l'estiu del 1999, amb una colleta de joventut barcelonina, vam decidir fer unes vacances especials. Aquell viatge a *Ibiza* m'obrí un món fascinant anomenat Eivissa.

Al cap d'uns mesos vaig tenir clar que tornava per viure-hi. Com a resident, vaig obrir-me i conèixer Eivissa per estimar-la millor. Mar, muntanya, patrimoni, bars, biblioteques, llibreries i museus. Teníem sa Graduada, ca na Pelleva i la platja des Duros. No teníem can Planetes, can Sènia ni can Casals. Es pagava en pessetes, que jo comptava en forma de monedes i bitllets com a professional bancària en oficines de les ja desaparegudes caixes d'estalvis locals. En aquella feina vaig aprendre moltíssima cultura, històries i secrets particulars de persones majors que s'obrien a conversar cada dia 26 del mes quan venien a cobrar la pensió. Em quedava embaïllada davant aquella riquesa oral i lèxica, que planyo no haver sabut com enregistrar i guardar per poder compartir-la. També vaig aprendre francès, anglès, alemany i altres idiomes. La gent calmosa amarava la normalitat, fet que em va permetre aprendre a conduir sense pors, sense pressió. Les zones blaves no eren més que cel i mar. Els autobusos de línia tenien cendrers, encara impregnats de fortor.

En aquest petit trosset de terra aïllada, on hi deu haver persones empadronades procedents de més del setanta per cent de països del món, he fet els meus vincles amb la natura. He connectat amb fauna i flora, amb el sentit cíclic del temps i de les estacions que marquen els passos del dia. Quan el dia fa una passa de pardal, es prepara la salsa de Nadal. Quan fa la passa de dimoni, floreixen els ametllers. Després amb, l'equinocci de primavera, s'atraca el temps del cuinat. Quan el dia fa la passa de gegant, macarons de Sant Joan. I quan entrem a la tardor, tariram i tariró, toca recollir-se a la fosca fins a la nova passa de pardal.

A Eivissa he descobert desenes de plantes, ocells i peixos, la lluna i les seves fases, constel·lacions ei-

Resum

L'article *Falla* és un recull d'experiències viscudes durant els darrers vint-i-dos anys a Eivissa. Conté observacions descriptives de fauna, flora i aspectes culturals d'Eivissa. Esmenta alguns canvis o evolucions que ha fet tot plegat com a part i conseqüència de l'esdevenir de la vida. Reflecteix també el caramull de vivències diverses i d'aprenentatges qualitatius que ofereix l'illa d'Eivissa, simplement pel fet de ser com és, a qualsevol persona que hi visqui.

Mots clau: Eivissa, vivències, descripcions.

Summary

This article is a collection of experiences from the last twenty-two years in Ibiza. It contains descriptive observations of the fauna, flora and cultural aspects of Ibiza. It mentions some changes or evolutions that it has made all this as a part and consequence of the unfolding of life. It also reflects the carom of diverse experiences and qualitative learning that the island of Ibiza offers, simply because of the way it is, to anyone who lives there.

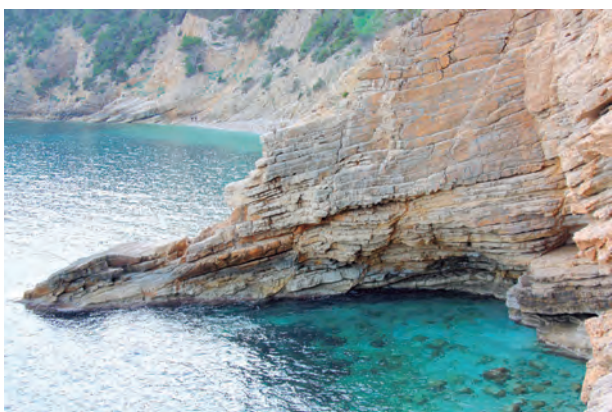
Keywords: Ibiza, experiences, descriptions.

vissenques i universals, l'arc de Sant Martí sencer, com una ferradura multicolor, néixer i morir a la terra o a la mar.

Aquí he après a encendre fogueres i a apagar focs, a collir de l'arbre cítrics i ametlles, garroves i nous, figues i magranes, nespres i cireres, albercocs i alvocats; a apreciar un caramull d'herbetes i flors que, tot i haver-hi qui les anomena males herbes, tenen molt bones propietats per a la salut; a fer olis macerats amb flors i herbes, plantar cebes, germinar llavors, fer compostatge i farines, muntar hortets i cuidar gallines.

Ara sé diferenciar ullastres i oliveres, canyaferla i fonoll, líquens i molses, figuera i figuera borda, taronges i taronges de porc, empelt agrícola i empelt de bruixa, verdures i verdura de cuinat, agró blanc i agró gris.

A Eivissa ha despertat la meva consciència lingüística, m'he apassionat per la nostra llengua i totes les variants. He treballat com a administrativa, de comptable i en l'àmbit universitari. Se m'ha despertat i publicat el vessant literari d'escriptora, m'he ini-

De dalt a baix: empelt de bruixa prop de l'esboldregat d'en Jordi i la penya Esbarrada; estrats i principis de falla a cala Blanca; i vista de la Marina, Dalt Vila i la Catedral des del carrer de Montgrí.

ciat com a compositora de melodies i contacontes, he après a fer pel·lícules, he debutat com a economista, m'he consolidat com a professional docent i després com a empresària.

Aquí vaig conèixer la meva filla biològica, que s'ha criat amb sargantanes i està creixent amb serps. Fent de la seva primera etapa infantil una de les meves professions, vaig aprendre i posar en pràctica tot allò que em calia saber per criar atenent amb qualitat les necessitats més bàsiques i autèntiques de qualsevol infant, especialment durant el primer

septenni, quan es consoliden els fonaments de la biografia vital. Al llarg de cinc anys dedicada professionalment a la criança educativa, en contacte amb la natura, l'aire i la terra d'Eivissa, vaig cocriar catorze infants més. La meva tasca ja queda com una pedreta en el conglomerat essencial també d'aquests deu nens i quatre nenes; al ritme de les plantes, les rutines dels animalons i les olors de la natura, els vaig compondre a cadascun d'ells i d'elles la seva cançó personal.

L'entrada a la propera tardor no la celebraré a Eivissa, on ara tinc la llar. Em resulta delicada aquesta passa, perquè no la causa un desig del meu cor sinó una suma de circumstàncies. Així i tot vull donar-la amb alegria, i la manera més polida que he trobat de fer-ho és seguir estimant aquesta illa, mantenint-hi els vincles afectius sense dependències emocionals. He après dels ocells que es pot viure de forma saludable en llocs diferents, anant, venint i cantant. He observat merles i pardals crear de nou el niu en cada canvi de residència. Ara em toca a mi, que he viscut vint-i-cinc anys a Barcelona, vint-i-dos a Eivissa, i l'any vint-i-dos inicio la nova vintena a Alacant.

Tanco deixant viva una etapa que, com molts estrats i fòssils dels penya-segats costaners, fa de base, sosté noves petjades, perdura i em seguirà nodrint des d'on és. El meu agraïment profund a totes aquestes dones que són i seran *ses nostres güeles* d'Eivissa, que ens han ensenyat a collir camamí·la, a rentar i filar llana, a fer calcetins, licor d'herbes, llata i cuinat. Gràcies per totes ses cantades i contades de coses d'uns temps que ja quasi no s'estilen.

M'obro a Alacant, que conté les dues as de Barcelona i la d'Eivissa, que és també una terreta agermanada per la mateixa llengua pròpia. Fa de partió entre els tres indrets la mateixa mar, que dona nom a la llibreria vilera on, pocs dies després d'arribar a Eivissa i en aquell ambient d'acollida amable, vaig conèixer la paraula *barseta* i em vaig vincular a l'infinit i apassionant camí d'anar descobrint-ho tot sobre Eivissa a través de llibres escrits per l'ampli ventall d'autors i autores.

En aquesta illa tan pobra i rica, on vaig saber que m'agraden els ous de gallina i les xereques, he recollit molta saviesa i he sembrat llavors del meu saber. Ha sigut un anar fent mentre passa la vida. Pa i allioli entre pins, excursions a ple sol i caminades a la llum de la lluna, passejos sota la pluja, bussejos i nedades entre peixos.

Ara em cal viure aquesta meteorització biològica, com una falla de transformació interna i externa. Observar la deessa natura sempre serà el meu conhort. Estrats, fòssils, roques, plantes, insectes... Tot neix, reneix i torna a néixer. Som part de la natura, i jo a més de naturista ja soc per sempre eivissenquista.

EMMA SEGURA OMS ■